

سرشناسه: محمدپور، لیلا، ۱۳۵۶ -
 عنوان و نام پدیدآور: اصول و مهارت‌های مددکاری / لیلا محمدپور.
 مشخصات نشر: قم: انتشارات داسای، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۸۷ ص. ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۶۶۰-۱-۶ وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۸۴-۱۸۷.
 موضوع: خدمات اجتماعی Social service
 رده بندی کنگره: HV۴۰ رده بندی دیویی: ۳۶۱/۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۹۳۱۳۳ اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

اصول و مهارت‌های مددکاری

مؤلف / لیلا محمدپور
صفحه‌آرا / حمیده صراف
ناشر / انتشارات داسای
چاپخانه / نورالزهرا
نوبت چاپ / اول / زمستان ۱۴۰۰
شابک / ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۶۶۰-۱-۶
شمارگان / ۵۰۰ جلد
قیمت / ۶۶۵۰۰ تومان

تلفن مرکز پخش: ۰۹۳۹۳۲۷۶۴۷۲

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: عمومیت مددکاری، مفاهیم و تعاریف
۱۴	عمومیت مددکاری
۱۴	مددکاری سازمان یافته
۱۸	مفاهیم عمده مددکاری اجتماعی
۰۲	مددکاری اجتماعی فردی (کار با فرد)
۰۲	مددکاری اجتماعی گروهی (کار با گروه)
۱۲	مددکاری اجتماعی جامعه‌ای (کار با جامعه)
۲۲	مددکاری در ادبیات فارسی
۲۷	فصل دوم: شناخت خانواده و تقسیم‌بندی خانواده‌ها
۳۰	تشکیل خانواده
۳۲	خانواده‌های دارای فرزند خردسال
۳۲	خانواده‌های دارای فرزندان مدرسه‌رو یا نوجوان
۳۳	خانواده‌های دارای فرزندان رشید
۳۵	فصل سوم: مراحل اساسی فرایند مددکاری
۳۷	مراحل فرایند مددکاری

۴۲	وضعیت مکانی
۴۲	نحوه شروع
۴۳	فایده پرسش ها
۴۴	برنامه ریزی فرایند مددکاری
۴۵	دارنده مشکل
۴۸	روند سازماندهی
۴۸	ساختار فرایند
۴۸	قراردادهای رسمی
۴۹	سکوت
۵۲	انتقال متقابل عواطف
۵۷	فصل چهارم: شناخت مهارت ها برای درک بهتر خود و دیگران
۶۰	مهارت های گروه اول: شنیداری
۶۲	رفتارهای کلامی مددکار
۶۳	بازگویی
۶۵	تصریح
۶۵	کنترل ادراکی
۶۷	مهارت های گروه دوم: رهبری
۶۷	رهبری غیر مستقیم
۶۸	رهبری مستقیم
۶۹	تمرکز
۷۰	پرسش

۷۲	 مهارت‌های گروه سوم: بازتابی
۷۳	 بازتاب محتوا
۷۴	 اشتباهات متداول در بازتاب‌ها
۷۴	 مهارت‌های گروه چهارم: جمع‌بندی
۷۶	 مهارت‌های گروه پنجم: ارتباطی
۷۷	 تشخیص نوع احساسات خود
۷۷	 طرح و توضیح احساسات
۷۸	 باز خورد و عقیده
۸۰	 برخورد با خود
۸۳	 تکرار
۸۵	 تداعی
۸۶	 مهارت‌های گروه ششم: تفسیری
۸۷	 پرسش‌های تفسیری
۸۸	 خیال و استعاره
۸۹	 سطوح تفسیر
۹۰	 مهارت‌های گروه هفتم: اطلاع‌رسانی
۹۱	 نصیحت
۹۳	 فصل پنجم: اصول مددکاری اجتماعی
۹۴	 اصول مددکاری اجتماعی
۹۶	 اصل فردیت
۹۷	 اصل رازداری حرفه‌ای

۱۰۰		اصل رابطه حرفه‌ای
۱۰۷		اصل مشارکت مراجع
۱۰۹		اصل خودآگاهی مددکار اجتماعی
۱۱۳		فصل ششم: نظریه‌ها و فرضیه‌های جامع و کارآمد در مددکاری
۱۱۵		فرضیه‌ها
۱۱۹		نظریه‌های جامعه‌شناسی و مددکاری اجتماعی
۱۲۴		نظریات جامع درباره فرایند مددکاری
۱۲۶		نظریه روان تحلیلی
۱۲۷		نظریه پدیدة‌شناختی
۱۲۹		نظریه رفتاری
۱۳۰		نظریه منطقی
۱۳۱		نظریه سیستم روابط متقابل - ارتباط - حقیقت
۱۳۲		نظریات کارآمد معاصر
۱۳۳		نظریات سیستمی خانواده
۱۳۳		نظریه چند فرهنگی
۱۳۴		نظریه تحولات و آینده‌نگری
۱۳۵		نظریه ارزشی
۱۳۶		نظریه سیاسی
۱۳۶		نظریه انتقادی
۱۳۷		انتقادهای اصلی
۱۳۸		انتقادهایی از جامعه‌شناسی

انتقاد از جامعه نوین.....	۱۳۹
انتقاد از فرهنگ.....	۱۴۱
فصل هفتم: مددکاری در اسلام.....	۱۴۵
فصل هشتم: نقش مددکاران اجتماعی در رفاه و بهزیستی خانواده و	
کودکان.....	۱۵۷
مددکاری خانواده.....	۱۶۰
شناخت پویایی خانواده.....	۱۶۰
سؤال مهم.....	۱۶۱
ارزش‌ها.....	۱۶۵
کارکردها.....	۱۷۰
کارکرد پیشگیری.....	۱۷۱
کارکرد محافظت.....	۱۷۲
کارکرد حمایتی.....	۱۷۳
کارکرد کنترل.....	۱۷۳
درمان فردی.....	۱۷۴
درمان موقعیتی.....	۱۷۴
دانش.....	۱۷۶
نقش‌ها.....	۱۸۱
فهرست منابع.....	۱۸۴

مقدمه

امروزه وقتی به انسان و مشکلات او فکر می‌کنیم، به این حقیقت پی می‌بریم که بزرگترین مسأله بشر امروزی خود اوست. اگر آدمیان بتوانند درک کنند که بسیاری از مسائل و مشکلات که گریبانگیر آنها شده است، ساخته و پرداخته ذهن خودشان می‌باشد؛ هرگز به غلط برای حل آن به بیراهه نرفته و به دنبال راه حل، سرگردان نخواهند بود.

مددکاری اجتماعی یکی از حرفه‌های تعیین‌کننده در تحقق رفاه اجتماعی و بهزیستی افراد جامعه است اگر رفاه اجتماعی را به مفهوم گسترده آن در نظر بگیریم، این حرفه می‌تواند بر تمامی جنبه‌های زندگی افراد جامعه تأثیر بگذارد. و با توجه به اینکه مددکاری در سنت‌ها، فرهنگ‌ها، انگیزه‌های خیرخواهانه و باورهای مذهبی و اخلاقی هر جامعه ریشه داشته است پس قدمتی به بلندای تاریخ دارد. ولی پرداختن به آن به صورت علمی تقریباً از صد سال پیش، مورد توجه قرار گرفت. در واقع مددکاری خدمتی خداپسندانه و یاری‌رسان برای بهبود شرایط فرد و افراد جامعه است و مددکار، فردی حرفه‌ای، برای ارائه این خدمات می‌باشد. و اگر بخواهیم مددکاری اجتماعی را تعریف کنیم، شاید بتوان گفت: جامع‌ترین تعریف تعریف زیر باشد، که عبارتست از: «مددکاری اجتماعی حرفه‌ای مبتنی بر استعدادها، مهارت‌ها و دانستنی‌های خاص به منظور فراهم

آوردن شرایط مادی و معنوی برای افراد و اقشار نیازمند یک جامعه به گونه‌ای است که خود فرد برای شناخت و رفع مشکل برانگیخته شود».

یعنی مددکاری اجتماعی حرفه‌ای است مبتنی بر دانش، اصول، مهارت و روش‌ها که هدف از آن کمک به افراد گروه‌ها و جامعه است تا بتوانند با تکیه بر توانایی‌ها و امکانات موجود برای حل مشکل و یا رفع نیاز خود اقدام کنند و به استقلال نسبی در رضایت خاطر فردی دست یابند و بطور کلی می‌توان گفت جهت قادرسازی مراجعان فعالیت می‌نماید آنچه که امروزه تحت عنوان مددکاری در جهان مطرح می‌شود، عبارتست از: «فعالیت ویژه‌ای که برخی مؤسسات رفاه اجتماعی آن را بر مراجعان خود عرضه می‌کنند، یعنی به آنها یاری می‌رسانند تا با مشکلاتی که در انجام کار و وظایف اجتماعی خود با آن روبه‌رو می‌شوند، با کارایی بیشتر مقابله کنند». بنابراین یکی از اهداف عمده مددکاری اجتماعی این است که در تلقی‌ها و باورهای مددجو از زندگی تغییر به وجود آورد و به مددجو بفهماند که شرایط موجود شرایط غیرقابل تغییری نیست و علی‌رغم محدودیت‌ها و معذوریت‌ها می‌توان در این شرایط دگرگونی و تحول به وجود آورد. یعنی انسان موجودی مقهور و محکوم نیست که تسلیم سرنوشت باشد و خود را به دست قضا و قدر بسپارد و هیچ اختیار و اراده‌ای از خودش نداشته باشد!

گرچه این حرفه، حرفه‌ای نوپاست و برای رسیدن به اهداف بلند خود هنوز گام‌های طی نکرده بسیار دارد، اما امید آن می‌رود که با توجه به نیاز روز به روز جوامع انسانی، شاهد رشد و شکوفایی این علم در جامعه خود نیز باشیم.